

N:o 23.

Af Frih. **Stael von Holstein, Fabian Wilhelm**: *Om pröfning af f. d. Majoren G. M. Stiernsvärds förslag till en förändrad organisation af landtförsvaret.*

Då det af Chefen för Landtförsvars-departementet uppgjorda, och af Kongl. Maj:t hufvudsakligen gillade förslag till landtförsvarets organisation grundar sig på en förökad beväringsskyldighet, men det oaktadt med bibehållande af indelningsverket, som, hvad gemenskapen beträffar, skulle förökas till sin ursprungliga nummerstyrka, hvarigenom stora kostnader skulle uppstå, och jag deremot anser, att det ändamål, som härigenom skulle vinnas, nemligen möjligheten att vid fiendtligt angrepp kunna bevara rikets sjelfständighet, kunde med lika hopp om framgång men vida mindre utgift uppnås genom en fullständigt organiserad och väl öfvad, så kallad folkbeväpning, men utan stående armé, hvad gemenskapen beträffar, hvadan all rusthålls- och roterings-skyldighet skulle ställas på indragning för att succesive alldeles upphöra, så kan jag för min del icke gilla det nu framlagda förslaget till landtförsvarets ordnande, då det likväl naturligtvis är en omöjlighet att nu kunna uppgöra ett fullständigt organisationsförslag i den af mig anförda riktningen, men ett annat sådant finnes för flera år sedan uppgjort, nemligen det af Majoren m. m. Stiernsvärd vid 1847—1848 årens riksdag framlagda, hvilket äfven grundar sig på folkbeväpning och indelningsverkets upphörande, och således i detta afseende, efter min förmening, är vida att föredraga framför det nu framlagda, enär det visar sig vara fullt förenligt med hvad man aldrig bör lemna ur sigte, nemligen landets behof och tillgångar, derigenom att det utvisar ett maximum af stridskrafter med ett minimum i utgifter, så får jag i slutföljd häraf föreslå och yrka:

att samma Utskott, som kommer att behandla det af Chefen för Landtförsvars-departementet nu framlagda förslag till landtförsvarets organisation, äfven måtte i sammanhang dermed taga i öfvervägande så väl det Stjernsvärdska organisationsförslaget af 1847 och 1848, som ock flera dermed sammanhängande och upplysande

lysande af honom (Stiernsvärd) utgifna skrifter, nemligen Bihang till riksdags-poletten, Häftet N:o IV Lit. F, pag. 4—19, samt häftet N:o V. Litt. G. jemte en Öfersigt af förutnämnda organisations-förslag (pag. 36), utvisande att den uti detta förslag upptagna total-kostnad med flera millioner understiger 1868 års anslag till Landt-försvarets ordnande.

De här åberopade handlingar får jag härmed i tvänne exemplar öfverlemna, samt yrka att Utskottet deröfver måtte afgifva utlåtande samtidigt och i förening med det, som å den Kongl. Propositionen om Landtförsvarets ordnande, kommer att afgifvas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1869.

F. W. Stael von Holstein.

N:o 24.

Af Frih. **Stael von Holstein, Fabian Wilhelm**: *Angående tillägg till § 8 i 25 Kap. Byggnings-balken.*

Att vägunderhålningen är ett för jordbruket ganska tryckande onus har så många gånger blifvit för Riksdag och Regering framhållet, att jag ej anser nödigt att bevisa detsamma, helst som det redan genom underdanig skrifvelse till Kongl. Maj:t blifvit både erkänt och ådagalagdt. Den väghållningsskyldige jordegaren väntar också med spänd uppmärksamhet på någon lindring och utjemning af detta onus.

Under denna väntans tid måste dock ej allenast de gamla vägarne vidmagthållas, utan äfven — särdeles i följd af jernvägsbyggnaderna, nya vägar anläggas, emedan trafiken tager andra riktningar än den förut haft. Häri-genom blir vägunderhålningen dubbelt, ja, kanske mångdubbelt tyngre än